

Posudek k bakalářské práci **Teologie osvobození a lidská práva: kritická rozprava**

UK ETF, obor Pastorační a sociální práce, září 2019

Autorka: Hana Hájková

Vedoucí práce: Petr Jandejsek, Th.D.

Počet stran: 38

Bakalářská práce Hany Hájkové je zaměřena na „otázku poměrně složitého vztahu teologů osvobození ke konceptu lidských práv“ (s. 1). Autorka využila toto stěžejní téma k důkladnému představení latinskoamerické teologie osvobození, kterou lze považovat ze zvlášť inspirativní teologický proud v pastorační a sociální práci.

Práci tvoří kromě úvodu a závěru tři kapitoly. První se věnuje historickému a teologickému uvedení do teologie osvobození, zatímco druhá se detailněji zastavuje biblických východisek. Klíčová z hlediska cíle práce je třetí kapitola. Opírá se především o anglicky psaný článek Marka Englera na téma kryjící se s tématem bakalářské práce. Struktura práce je v zásadě adekvátní cíli práce. Jen by první dvě kapitoly mohly být víc vztažené ke třetí. U druhé kapitoly stojí za pozornost, že ačkoli se věnuje biblickým základům teologie osvobození, cituje pouze systematické teology (Sobrina a Gutiérrezze). Což ovšem výstižně vypovídá o teologické práci latinskoamerických teologů.

Klíčová myšlenka bakalářské práce, kterou autorka přejímá od Englera, se zabývá proměnami vztahu k lidským právům ze strany teologů osvobození. Od ignorace tohoto konceptu v 70. letech pro jeho přílišnou spjatost se západní politikou, zejména USA, jejichž vliv v Latinské Americe byl více než problematický, až po jeho přijetí v 80. letech a adaptaci ve směru „práv chudých“. Autorce se podařilo myšlenku srozumitelně a přesvědčivě přetlumočit.

Celkem zdařilé je i představení historie a teologie v prvních dvou kapitolách. Oceňuji, že se autorka opírá převážně o cizojazyčné zdroje. Na dvou místech se ovšem zdá, že encykliku *Pacem in Terris* považuje za dílo koncilu (s. 7 a 22).

V závěru autorka dobře shrnuje celou práci. Souhlasím, že je třeba dále domýšlet vztah teologie osvobození a demokracie. Nemohu však souhlasit s tím, že i imperialistický systém v sobě může mít dobrý úmysl – na rozdíl od systému liberální demokracie a snad i socialismu (s. 37).

Kvalitu práce bohužel výrazně snižuje jazykové a formální zpracování. Objevují se chyby v psaní velkých a malých písmen, chyby v interpunkci a ve shodě podnětu s přísudkem. Systém odkazů na literaturu považuji za nepřehledný, ale především je v něm celá řada chyb (zřejmě došlo v nějaké fázi k posunu), takže ve velké části práce prakticky nelze dohledat zdroj.

Přes zmíněné chyby považuji práci za zdařilou a doporučuji ji k obhajobě. Navrhuji hodnotit za C – dobře.

Otázky k obhajobě:

- 1) Jaké kritické výhrady vůči lidským právům byste považovala za relevantní v kontextu současné české společnosti?
- 2) Pokud v teologii osvobození docházelo k upouštění od marxismu, lze to chápat jako jeden z důvodů přiklonění se k lidským právům (za předpokladu, že samotný marxismus se proti lidským právům vymezuje)?

Petr Jandejsek, Th.D.

27. srpna 2019